DEFTER ÖZETİ / 1

Harf ve alfabe bilgisi

Sesleri yazıda gösteren işaretlere **harf** denir. Harflerin sıralanmış hâli **alfabedir**. Alfabemizde **29 harf** vardır.

ALFABEMİZ

A B C Ç D E F G Ğ H I İ J K L M
N O Ö P R S Ş T U Ü V Y Z

8 ünlü: a, e, ı, i, o, ö, u, ü. Diğer 21 harf ünsüzdür.
Kalın ünlüler: a, ı, o, u. **İnce ünlüler:** e, i, ö, ü.
Her harfi sayarız; tekrarlanan harfleri de sayıya ekleriz.

Sözcük	Ünlüleri	Ünsüzleri	Harf sayısı
bulut	u, u	b, l, t	5
bebek	e, e	b, b, k	5
ceviz	e, i	c, v, z	5
düdük	ü, ü	d, d, k	5
fener	e, e	f, n, r	5

Önceki - harf - sonraki: a-b-c • ç-d-e • i-j-k • o-ö-p • u-ü-v

Alfabetik sıralama

Önce ilk harflere bakarız. Aynılarsa sıradaki harflere geçeriz. Alfabede önce gelen harfin sözcüğü önce yazılır. Bir sözcük diğerinin başlangıcıysa kısa olan önce gelir.

Sözcükler	Sözlük sırası
üzüm, havuç, nar	havuç - nar - üzüm
köpek, kutu, kabak	kabak - köpek - kutu
taş, tarak, tabak	tabak - tarak - taş
atkı, atık, at	at - atık - atkı
inek, ışık, incir	ışık - incir - inek

Harfleri alfabetik sıralama: bulut → b, l, t, u, u; bebek → b, b, e, e, k; ceviz → c, e, i, v, z; düdük → d, d, k, ü, ü; fener → e, e, f, n, r.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

DEFTER ÖZETİ / 2

Hece ve hece sayısı

Ağzımızdan bir çırpıda çıkan ses veya ses topluluğuna **hece** denir. **Her hecede bir ünlü bulunur.** Ünlü tek başına hece olabilir; ünsüz olamaz.

AKLIMDA KALSIN

Ünlü sayısı = hece sayısı.
Türkçe kökenli sözcüklerde heceler 1-4 harften oluşur.
Hecelerin tek başına anlamlı olması gerekmez.

Sözcük	Heceleri	Harf sayısı	Hece sayısı
ay	ay	2	1
çorap	ço - rap	5	2
patates	pa - ta - tes	7	3
mandalina	man - da - li - na	9	4
tekerleme	te - ker - le - me	9	4

Harf ile hece farklıdır: “ay” 2 harfli, 1 heceli bir sözcüktür. “ço” bir hecedir; tek başına anlamlı bir sözcük değildir.

Cümlede hece sayısı

Cümledeki sözcükleri ayrı ayrı heceler, hece sayılarını toplarız. Noktalama işaretlerini saymayız.

Cümle	Heceleri	Toplam
Deniz eve gider.	De-niz e-ve gi-der	2 + 2 + 2 = 6
Eylül resim çizer.	Ey-lül re-sim çi-zer	2 + 2 + 2 = 6
Annem bana seslendi.	An-nem ba-na ses-len-di	2 + 2 + 3 = 7
Minik köpek uyudu.	Mi-nik kö-pek u-yu-du	2 + 2 + 3 = 7
Zeynep ip atladı.	Zey-nep ip at-la-dı	2 + 1 + 3 = 6

Kontrol: Aynı ünlü tekrar ediyorsa her birini sayarım.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

DEFTER ÖZETİ / 3

Hecelere ayırma kuralları

Sözcüğü yavaşça okur, heceleri **kısa çizgi (-)** ile ayırırız. İki ünlü arasındaki ünsüzlere dikkat ederiz.

Kural	Yeni örnek
İki ünlü arasında bir ünsüz varsa sonraki heceye katılır.	**masal → ma - sal**
İki ünlü arasında iki ünsüz varsa ünsüzler ayrılır.	**aslan → as - lan**
İki ünlü arasında üç ünsüz varsa ilk ikisi önceki hecede kalır.	**semtler → semt - ler**
Yan yana gelen ünlüler ayrı hecelerdedir.	**şiir → şi - ir**
Ünlü harf tek başına hece olabilir.	**üzüm → ü - züm**

Kontrol: Her hecede bir ünlü olmalı. Heceleri birleştirince sözcüğün bütün harfleri aynı sırayla oluşmalı.

Birleşik sözcükleri heceleme

Bitişik yazılan birleşik sözcükler de aynı kurallarla hecelenir. Sözcükleri oluşturan parçaların birleşme yeri, her zaman hece sınırı değildir.

Birleşik sözcük	Doğru heceleme	Hece sayısı
semizotu	se - mi - zo - tu	4
aslanağzı	as - la - nağ - zı	4
ayakkabı	a - yak - ka - bı	4
buzdolabı	buz - do - la - bı	4
Çukurova	Çu - ku - ro - va	4

BİR ÖRNEĞİN NEDENİ

semiz + otu → semizotu
Heceleme: **se - mi - zo - tu**.
z harfi, ardından gelen o ile aynı hecede bulunur.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

DEFTER ÖZETİ / 4

Sözcük oluşturma

Eksik harfi anlamdan veya görselden buluruz. **Karışık harfleri** harf eklemeden ve çıkarmadan sıralarız.

Eksik harf	Karışık harfler	Sözcük
h a _ l u	u, h, l, a, v	havlu
k a _ ı k	ı, k, a, k, ş	kaşık
d o _ a p	p, d, a, l, o	dolap
l i _ o n	n, o, l, m, i	limon
ş e _ e r	r, ş, e, k, e	şeker

Karışık heceler

Hecelerin yerini değiştirir, içlerindeki harf sırasını koruruz.

Karışık heceler	Doğru sıra	Sözcük
lu + hav	hav - lu	havlu
şık + ka	ka - şık	kaşık
lap + do	do - lap	dolap
mon + li	li - mon	limon
ker + şe	şe - ker	şeker

Son hece ve son harfle sözcük zinciri

İstenen **son heceyle** veya **son harfle** başlayan yeni bir sözcük buluruz. Son hece istenirse hecenin tamamını kullanırız.

Son heceyle yeni sözcük	Son harfle yeni sözcük
to-**ka** → **ka**-ya	tok**a** → **a**vize
ka-**ya** → **ya**-ma	kay**a** → **a**tkı
ya-**ma** → **ma**-vi	yam**a** → **a**yna
ma-**vi** → **vi**-da	mav**i** → **i**nce
vi-**da** → **da**-ma	vid**a** → **a**ğaç

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026

DEFTER ÖZETİ / 5

Satır sonunda sözcükler

Satıra sığmayan sözcükleri **hecelerin arasından** böleriz. Üst satırın sonuna **kısa çizgi (-)** koyar, kalan kısmı alt satıra yazarız.

YAZARKEN DİKKAT EDELİM

- Heceyi ortasından bölmeyiz.
- Tek heceli sözcükleri bölmeyiz.
- Satırın sonunda veya başında tek harf bırakmayız.
- Üst satırda birden fazla hece kalabilir.
- Kesme işareti satır sonuna gelirse kısa çizgi eklemeyiz.

Sözcük	Satır sonundaki yazımı	Açıklama
şemsiye şem - si - ye	..... şem- siye	Birinci heceden sonra bölündü.
portakal por - ta - kal	..... porta- kal	İki hece üst satırda kaldı.
öğrenci öğ - ren - ci	..... öğren- ci	“ren” hecesinden sonra bölündü.
ayı a - yı	..... ayı	“a-” tek bırakılamaz. Sözcüğün tamamı alt satıra yazılır.
İzmir’de	..... İzmir’ de	Kesme işareti var. Yanına kısa çizgi eklenmedi.

Noktalar, üst satırda daha önce yazılmış sözcüklerin yerini gösterir.

Unutma: Heceleme ile satır sonunda bölme aynı değildir. Her hece sınırından satır sonu bölmesi yapılamaz.

Kısaca hatırlayalım

29 harf: 8 ünlü, 21 ünsüz.
Hece sayısı: Sözcükteki ünlü sayısı kadardır.
Alfabetik sıra: Harflerin alfabedeki yerine bakılır.
Heceleme: Sözcüğün harfleri ve sırası korunur.
Satır sonu: Hece bölünmez, tek harf bırakılmaz.

Sorumasyon · Tüm hakları saklıdır. · 2026